

การสำรวจทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือ ที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

SURVEY OF SOCIAL ATTITUDES OF NORTHERN COMMUNITY TOWARDS
THE BURNING OF SOLID WASTES IN THE RESIDENTIAL AREA

มรรต สว่างบำรุง รุ่งกานต์ ใจวงศ์ยะ อรุณี คงดี อัลเดรด และสุวิรี ฤกษ์จारी

การสำรวจทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือ ที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

SURVEY OF SOCIAL ATTITUDES OF NORTHERN COMMUNITY TOWARDS THE BURNING OF SOLID WASTES IN THE RESIDENTIAL AREA

มรุส สว่างบำรุง

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

รุ่งกานต์ ใจวงศ์ยะ และอรุณี คงดี อัลเตรด

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สุวรี ฤกษ์จारी

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การสำรวจทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย และ 3) ศึกษาความแตกต่างระหว่างทัศนคติทางสังคมของกลุ่มวัยกลางคนกับวัยผู้สูงอายุที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งมีบ้านพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนภาคเหนือเขตอำเภอเมืองและรอบนอกของจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน จากพื้นที่จำนวน 80 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 580 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square test) การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's exact test) และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยโดยรวม พบว่ามีระดับทัศนคติเชิงบวก ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยที่ตั้งเขตที่พักอาศัย ปัจจัยการส่งเสริมความรู้เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย ปัจจัยการรับรู้ของชุมชนต่อการเผาขยะมูลฝอย ปัจจัยจิตสำนึกต่อการสร้างผลกระทบด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทัศนคติต่อการงดเผาขยะมูลฝอย และปัจจัยพฤติกรรมการเผาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ส่วนกลุ่มอายุ 40-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป พบว่า มีทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทัศนคติทางสังคม ชุมชนภาคเหนือ การเผาขยะมูลฝอย ที่พักอาศัย

Abstract

The study of social attitudes of northern communities in Thailand towards solid wastes burning in the residential area aims at 3 objectives; including 1) to study social attitudes levels of northern communities towards solid waste burning in the residential area 2) to study of factors relating to social attitudes of northern communities towards solid waste burning in the residential area and 3) to study difference between social attitudes of middle-aged and senior people groups towards waste burning in the residential area. The study was a survey research that performed by studying sampling population aged over 40 of 580 people who lives in 80 villages of meuang district and suburb areas in Chiang Mai and Lamphun provinces. The data was collected by using a questionnaire. Descriptive statistics used for analyzing were percentage, mean, standard deviation, inferential statistics i.e. Chi square test, Fisher's exact test and t-test.

The analyzed result of social attitudes of northern communities towards solid wastes burning in the residential area showed that there was a positive attitudes level. There were factors which significantly related to this social attitudes of northern communities towards solid wastes burning in the residential area ($P = 0.05$), i.e. location of habitation areas, providing the knowledge to get rid of solid waste, perception of community towards solid waste burning, conscious of waste burning on environmental impact, attitude of solid waste burning forbidden and behavior of solid waste burning in the present. For the groups of 40 – 60 years old and above 60, the social attitudes of northern communities towards solid wastes burning in the residential area was found to be indifferent.

Keywords: Social Attitudes, Northern Community, Solid Wastes, Residential Area

บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยนับเป็นปัญหาวิกฤติระดับประเทศ เมื่อพิจารณาสถานการณ์ในรอบ 10 ปี และสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ขยะมูลฝอยชุมชน ในปี 2559 เกิดขึ้นทั่วประเทศประมาณ 27.04 ล้านตัน (หรือประมาณ 74,073 ตันต่อวัน) เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ประมาณ 190,000 ตัน (ร้อยละ 0.7) เป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร 4.20 ล้านตัน และใน 76 จังหวัด 22.84 ล้านตัน ปัจจุบันคนไทย 1 คน สร้างขยะโดยเฉลี่ย 1.14 กิโลกรัม ซึ่งเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้น โดย 5 จังหวัดที่มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นต่อวันมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นครราชสีมา สมุทรปราการ และขอนแก่น การจัดการ ณ ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศ จำนวน 7,777 แห่ง มี 4,545 แห่งให้บริการเก็บขนนำไปกำจัด 13.6 ล้านตัน (ร้อยละ 50 ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ถูกกำจัดที่สถานที่กำจัดอย่างถูกต้อง 9.59 ล้านตัน หรือร้อยละ 36 ถูกกำจัดที่สถานที่กำจัดไม่ถูกต้อง (เผากลางแจ้ง เทกองทิ้งบ่อดินเก่า/พื้นที่รกร้าง) 11.69 ล้านตัน หรือร้อยละ 43 โดยมีการคัดแยกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เพียง 5.76 ล้านตันหรือร้อยละ 21 (กรมควบคุมมลพิษ, 2560ข)

สำหรับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนอีกประมาณ 6.01 ล้านตัน หรือ 16,452 ตันต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เก็บขนได้ จะถูกนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เช่น เผากลางแจ้ง การเทกองทิ้งในบ่อดินเก่า หรือพื้นที่รกร้าง การกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ฝังกลบ ขยะมูลฝอยแบบเทกองควบคุมที่มีขนาดรองรับขยะมูลฝอยมากกว่า 50 ตันต่อวัน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและในพื้นที่ห่างไกล พบว่า มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง จำนวน 2,468 แห่ง (กรมควบคุมมลพิษ, 2560ก)

เมื่อพิจารณาเฉพาะการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะเมืองใหญ่ระดับจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าประสบปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยหลายด้านเนื่องจากยังมีขีดความสามารถจัดเก็บได้เป็นส่วนใหญ่ ประมาณ 80-90% ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สถาบันวิจัยสังคม (2555) ที่ศึกษาถึงการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะแบบศูนย์รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กมีศักยภาพค่อนข้างจำกัดในการจัดการขยะ และความพร้อมในการให้บริการด้านการจัดการขยะอยู่ในระดับต่ำมาก สำหรับปัญหาสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งประสบอยู่ คือ การขาดความร่วมมือจากประชาชนในการจัดการขยะ ทั้งด้านการลดปริมาณขยะที่ต้นทาง และการจ่ายค่าธรรมเนียมต่อการให้บริการจัดเก็บขยะแต่ละรอบเดือนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ปัญหายังคงอยู่ในปัจจุบัน และการจัดการขยะมูลฝอยระดับครัวเรือนในชุมชน ด้วยวิธีการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่ง (open burning) ซึ่งเป็นวิธีจัดการขยะอย่างหนึ่งที่ได้รับการปฏิบัติมากเป็นอันดับสองจากชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบได้ภายในบริเวณเขตที่พักอาศัย รองลงมาจากวิธีการนำไปทิ้งในพื้นที่ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ประภามณฑล และคณะ (2552) ได้ศึกษาการประเมินผลกระทบจากการสัมผัสอนุภาคฝุ่นในอากาศในภาคเหนือตอนบนของประเทศ พบว่า แหล่งกำเนิดฝุ่นในชุมชนนอกเมืองส่วนใหญ่เป็นการเผาขยะในบ้านเรือน โดยเผาอบบ้านที่อยู่อาศัยสูงถึง 90% ความถี่ในการเผา 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยเฉพาะช่วงฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ทั้งนี้เพราะควันจากการเผาไหม้ขยะตามชุมชนต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเผาขยะมูลฝอยทั้งขยะแห้ง (refuse) และขยะเปียก (garbage) ที่ไม่ถูกต้องในพื้นที่โล่งแจ้งบริเวณที่พักอาศัย และพื้นที่ทางการเกษตร ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ศูนย์วิจัยและจัดการคุณภาพอากาศ (2554) พบว่า ปริมาณขยะในเขตเมืองเชียงใหม่ มีแนวโน้มสูงมากขึ้นทุกปี และองค์ประกอบของขยะส่วนมากเป็นพวกเศษพืชถึงร้อยละ 66 จากการศึกษาถึงสิ่งคุกคามจากการเผาขยะ พบว่า มีสารมลพิษหลายชนิด ได้แก่ ฝุ่นขนาดเล็ก คาร์บอนมอนอกไซด์ คาร์บอนไดออกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไดออกซิน พลูแรน polycyclic aromatic hydrocarbon (PAH) polychlorinated biphenyl (PCB) รวมทั้งโลหะหนักต่างๆ ได้แก่ ตะกั่ว สารหนู โปรท แคดเมียม แบเรียม โครเมียม เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ หัวใจ ระบบประสาท พัฒนาการของเด็กทารกในครรภ์มารดา และมะเร็งในหลายระบบของร่างกาย นอกจากนี้ ยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการเกิดปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือและปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน (global warming) การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจอีกด้วย

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยของชุมชนภาคเหนือ และป้ายรณรงค์งดเผาขยะมูลฝอยตามแหล่งชุมชนต่างๆ โดยทั่วไป

ดังนั้น ปัญหาการเผาขยะมูลฝอย นำมาซึ่งปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมโลกและอนามัยได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพของประชาชนและอื่นๆ จึงควรที่ทุกฝ่ายต้องสร้างความตระหนักและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยและคณะมุ่งหวังสำรวจทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย เพื่อก่อประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างทัศนคติส่งเสริมป้องกันเพื่อลดการเผาขยะมูลฝอยในเขตชุมชนภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างทัศนคติทางสังคมของกลุ่มวัยกลางคนกับวัยผู้สูงอายุที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ที่มีที่พักอาศัยตั้งอยู่ในเขตชุมชน/หมู่บ้านของจังหวัดทางภาคเหนือตอนบน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตชุมชน/หมู่บ้านของจังหวัดทางภาคเหนือตอนบน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% การเลือกตัวอย่างใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ซึ่งในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้าน รวมจำนวนทั้งหมด 68 แห่ง ใน 6 เขตอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอดอยสะเก็ด และอำเภอสันกำแพง ส่วนเขตจังหวัดลำพูน กำหนดพื้นที่ในการเลือกตัวอย่างมาจากชุมชน/หมู่บ้าน จำนวนทั้งหมด 12 แห่ง ใน 4 เขตอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอแม่ทา ดังนั้น ชุมชน/หมู่บ้านทั้งในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ที่ใช้ในงานวิจัยนี้รวมทั้งสิ้น จำนวน 80 แห่ง เพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนภาคเหนือ โดยได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 580 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งได้จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านมิติเชิงพื้นที่ทางสังคมของการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย และสถานการณ์การเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดทัศนคติ จำแนกวัดขอบเขตเนื้อหาในส่วนของความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม ที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดเกณฑ์คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม โดยข้อคำถามเชิงบวก (positive statement) จำนวน 15 ข้อ มีการแปลค่าระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วย (3 คะแนน) ไม่แน่ใจ (2 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) สำหรับข้อคำถามเชิงลบ (negative statement) จำนวน 15 ข้อ มีการแปลค่าระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วย (1 คะแนน) ไม่แน่ใจ (2 คะแนน) ไม่เห็นด้วย (3 คะแนน) จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของคะแนน โดยวิธีการคำนวณอันตรภาคชั้น เพื่อแบ่งช่วงระดับคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553)

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติทางสังคม ดังนี้

คะแนน 2.34-3.00 การแปลค่า ทัศนคติทางสังคมเชิงบวก

คะแนน 1.67-2.33 การแปลค่า ทัศนคติทางสังคมปานกลาง

คะแนน 1.00-1.66 การแปลค่า ทัศนคติทางสังคมเชิงลบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

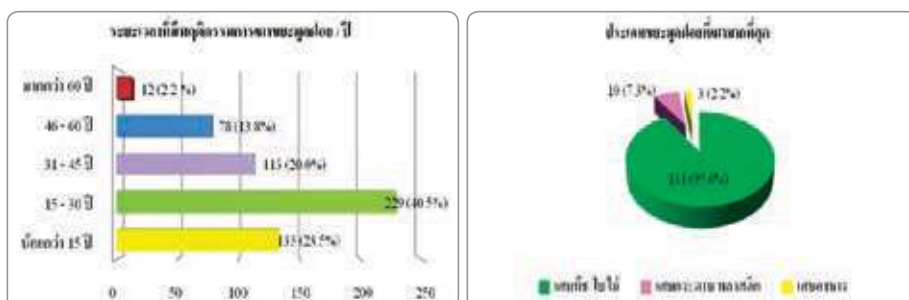
การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ ไค-สแควร์ (Chi-Square test) การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's exact test) และการทดสอบที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.1 มีอายุอยู่ในช่วง 40-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.8 ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 71.0 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.7 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 23.7 มีรายได้เฉลี่ย/เดือนต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.4 ในอดีต กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดเคยเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ 91.6 ส่วนในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ 76.4

1.2 ข้อมูลด้านมิติเชิงพื้นที่ทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมความรู้เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี คิดเป็นร้อยละ 69.0 มีอาณาเขตความกว้างของพื้นที่ที่พักอาศัยจำนวน 1-1.9 งานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.9 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ยังคงเผาขยะมูลฝอยในปัจจุบันส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผาขยะมูลฝอยน้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 57.9 โดยเผาขยะมูลฝอยจำนวน 1 กอง คิดเป็นร้อยละ 82.7 และมีการเผาขยะต่อครั้งจำนวน 1-5 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 81.7 และอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลา 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.0 มีพฤติกรรมการเผาขยะมูลฝอยมาเป็นระยะเวลา 15-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.5 ซึ่งยังคงเผาขยะมูลฝอยประเภทเศษพืช/ใบไม้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.6 โดยเผาขยะมูลฝอยในช่วงเช้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.6 และเผาขยะมูลฝอยในบริเวณด้านหลังที่พักอาศัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.7 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ตัวแบบทางสังคมที่พบเห็นในชุมชน ในเรื่องการเผาขยะมูลฝอยคือ บิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 75.0 ส่วนใหญ่พบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการเผาขยะมูลฝอยในเขตบริเวณที่พักอาศัยมากที่สุด คือ วัยผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 55.5 มีปัญหาของการกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละครัวเรือนคือ ไม่มีสถานที่ทิ้งเศษใบไม้/กิ่งไม้ และเทศบาลตำบล/อบต. ไม่ได้จัดเก็บให้คิดเป็นร้อยละ 60.3 นอกจากนี้ เกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นว่า การเผาขยะมูลฝอยเกี่ยวข้องกับปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 86.2

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่มีพฤติกรรมเผาขยะมูลฝอย/ปี ในเขตชุมชนภาคเหนือ และประเภทขยะมูลฝอยที่นิยมเผามากที่สุด

1.3 สถานการณ์การเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย และในเขตชุมชน พบว่า เกินครึ่งพบเห็นการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย/เขตชุมชนในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือ บริเวณที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ 64.7 ส่วนใหญ่ทราบกฎหมายข้อบังคับและบทลงโทษค่าปรับเรื่องการเผาขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 84.8 และการแจ้งข่าวสารต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือในการงดการเผาทุกประเภทจากหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 95.3 ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติตามสิ่งที่กฎหมายกำหนดในการควบคุมการเผาขยะมูลฝอยในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 67.5 และมีการงดเผาขยะมูลฝอยในช่วงเกิดปัญหาหมอกควันของภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 81.5

2. ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

การวิเคราะห์ระดับทัศนคติทางสังคมที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย โดยจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทัศนคติด้านความรู้ ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติด้านความรู้สึก และอารมณ์ และทัศนคติด้านพฤติกรรม ได้ผลสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติทางสังคมเชิงบวกต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน (ค่าเฉลี่ย = 2.47, S.D. = 0.720) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติทางสังคมเชิงบวกต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยของชุมชนภาคเหนือ ในด้านความรู้ ความคิด ความเชื่อ (ค่าเฉลี่ย = 2.51, S.D. = 0.644)

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติทางสังคมเชิงบวกต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยของชุมชนภาคเหนือ ในด้านความรู้สึก และอารมณ์ (ค่าเฉลี่ย = 2.48, S.D. = 0.776)

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติทางสังคมเชิงบวกต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยของชุมชนภาคเหนือทัศนคติด้านพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย = 2.43, S.D. = 0.749) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับทัศนคติทางสังคม
รวมทุกด้าน	2.47	0.720	บวก
1. ด้านความรู้ ความคิด ความเชื่อ	2.51	0.644	บวก
1. การกำจัดขยะมูลฝอยในที่ที่พักอาศัยด้วยการเผาเป็นวิธีที่ง่าย และสะดวกที่นิยมปฏิบัติในชุมชน	1.77	0.921	ปานกลาง
2. ปัญหาการเผาขยะมูลฝอยก่อให้เกิดกลุ่มก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อันเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนทั้งในปัจจุบันและอนาคต	2.85	0.501	บวก
3. ถึงแม้ว่าการเผาขยะมูลฝอยจะเป็นกองเล็กๆ แต่หากกระทำเป็นประจำ ย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยโดยตรง	2.83	0.545	บวก
4. การเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยถือว่าไม่ใช่เรื่องที่ผิด รุนแรง น้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับ การเผาป่า หรือการเผาภาคการเกษตร	1.83	0.940	ปานกลาง
5. การเผาขยะมูลฝอยของแต่ละครัวเรือนมีส่วนช่วยให้บ้านเรือน มีความสะอาดเรียบร้อยเป็นระเบียบ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อชุมชน	1.78	0.948	ปานกลาง
6. การลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้วยการนำเศษวัสดุแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ ก่อให้เกิดประโยชน์มูลค่าเพิ่ม และเป็นวิธีการที่มีความยั่งยืน	2.89	0.414	บวก
7. การกำจัดขยะมูลฝอยมีหลายวิธี ได้แก่ การทำปุ๋ยหมัก เทกองกลางแจ้ง เตาเผา และการฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ	2.93	0.347	บวก
8. การคัดแยกขยะ เพื่อลดขยะให้เหลือน้อยที่สุด อาจมองเป็นเรื่อง สิ้นเปลืองเวลามากกว่าเดิม	2.54	0.819	บวก

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับทัศนคติทางสังคม
9. ปัญหาขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการเพิ่มของประชากร การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และด้านอุตสาหกรรม	2.87	0.454	บวก
10. ที่พักอาศัยมักเป็นแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอยทั่วไปและขยะที่เป็นอันตรายเหลือใช้จากครัวเรือน	2.79	0.555	บวก
2. ด้านความรู้สึก และอารมณ์	2.48	0.776	บวก
11. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการเรื่องขยะมูลฝอยในชุมชนที่ดีและเป็นระบบ สร้างความรู้สึกชื่นชมแก่ท่าน	2.70	0.673	บวก
12. บางครั้ง รู้สึกไม่พึงพอใจ ถ้าบุคคลอื่นมองว่าการเผาขยะมูลฝอยในที่พักอาศัยส่งผลกระทบต่อในภาพรวมหลายด้าน	1.90	0.967	ปานกลาง
13. สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในเขตภาคเหนือบางจังหวัดอยู่ในระดับวิกฤติทำให้ท่านเป็นห่วงและมีความหนักใจอยู่บ้าง	2.77	0.586	บวก
14. เมื่อเห็นเศษขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้น ท่านมักจะรู้สึกคับข้องใจหรือหงุดหงิดใจทุกครั้ง จนต้องรีบกำจัดด้วยการเผาทำลายให้เรียบร้อย	2.36	0.899	บวก
15. เห็นชอบเรื่อง การเผาขยะมูลฝอยในแต่ละครัวเรือน เป็นการเสริมทำให้ปัญหาหมอกควันในเขตภาคเหนือทวีความรุนแรงมากขึ้น	2.54	0.825	บวก
16. การกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีที่ถูกต้อง ที่มีใช้การเผาสามารถช่วยลดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นและลดความรำคาญรบกวนเพื่อนบ้าน	2.85	0.469	บวก
17. หากมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมเรื่องการจัดขยะอย่างถูกวิธี อาจมองเป็นเรื่องที่ยุ่ยากกว่ากว่าการเผาขยะมูลฝอยด้วยตนเอง	2.42	0.869	บวก
18. กรณีที่มีบุคคลใดแจ้งข่าวแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องการพบเห็นบุคคลเผาขยะในบริเวณที่พักอาศัยซึ่งอาจมีโทษปรับ ท่านรู้สึกไม่พึงพอใจ	2.11	0.970	ปานกลาง
19. การจัดการเผาขยะมูลฝอยในแต่ละช่วงเวลาที่มีทั้งความง่าย สะดวก อีสระส่งผลให้ท่านมีสุขภาพจิตดีขึ้นเพราะรู้สึกสบายใจ	2.33	0.915	ปานกลาง
20. หากทุกบ้านมีการเผาขยะมูลฝอยในระยะเวลาใกล้เคียงกันทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่ได้แก่บุคคลภายนอกชุมชนที่พบเห็น	2.79	0.586	บวก
3. ด้านพฤติกรรม	2.43	0.749	บวก
21. ท่านมักไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในมาตรการรณรงค์ลดการเผาทุกประเภท	2.70	0.682	บวก
22. ท่านมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าเก็บขยะมูลฝอยรายเดือน ทำให้ต้องหาวิธีกำจัดด้วยการเผาทดแทน	2.86	0.502	บวก
23. การปลูกฝังทัศนคติใหม่ และสร้างค่านิยมที่ดีแก่สมาชิกชุมชนโดยไม่ใช้วิธีการเผาขยะมูลฝอยเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง	2.90	0.413	บวก
24. เพื่อป้องกันการลุกลามของการเกิดเพลิงไหม้ท่านมักคอยควบคุมการเผาไหม้ขยะมูลฝอยโดยตลอดจนกว่าจะมอดไหม้หมด	2.79	0.592	บวก
25. การรวมพลังทางสังคมกันในชุมชนเพื่อจัดตั้งธนาคารขยะแบบครบวงจร อาจเป็นเรื่องที่ค่อนข้างประสบความสำเร็จได้น้อย	1.67	0.882	ปานกลาง
26. ท่านมีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับสมาชิกในชุมชนแต่ละครัวเรือนเรื่องทางเลือกการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีอื่นอย่างเหมาะสม	1.99	0.960	ปานกลาง
27. หากไม่มีการบริการเก็บขยะชุมชน ก็ควรจะนำขยะมูลฝอยไปฝังกลบในดินซึ่งจะมีความเหมาะสมกว่าวิธีการเผา	2.09	0.959	ปานกลาง
28. เศษขยะมูลฝอยบางชิ้นยังมีประโยชน์ แต่ท่านกลับละเลย เพิกเฉยหรือไม่สนใจ	2.67	0.713	บวก

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับทัศนคติทางสังคม
29. ท่านไม่เคยศึกษาหาความรู้เรื่อง การทำปุ๋ยหมัก หรือการแปรรูป เป็นพลังงานจากขยะมูลฝอย	2.11	0.973	ปานกลาง
30. ไม่ว่ากระแสการพัฒนาสังคมจะมีความทันสมัยเพียงใด พร้อมๆ กับ ปริมาณขยะมูลฝอยที่มีเพิ่มขึ้นเช่นนี้ ท่านยังคงมีพฤติกรรมการเผา ขยะมูลฝอยอยู่เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง	2.51	0.811	บวก

3. การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอย ในบริเวณที่พักอาศัย

ผลการทดสอบทัศนคติทางสังคมโดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ปัจจัยที่ตั้งเขตที่พักอาศัย การส่งเสริมความรู้เรื่อง
การกำจัดขยะมูลฝอย การรับรู้ของชุมชนต่อการเผาขยะมูลฝอย จิตสำนึกต่อการสร้างผลกระทบด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ
ต่อการงดเผาขยะมูลฝอย และพฤติกรรมการเผาขยะมูลฝอยในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือ
ต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่า P-Value จากการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อ
การเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

ปัจจัย	ทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย			
	ด้านความรู้ ความคิด ความเชื่อ	ด้านความรู้ สึกและอารมณ์	ด้าน พฤติกรรม	รวม 3 ด้าน
1. เพศ	0.113	0.870	0.135	1.000
2. อายุ	0.248	0.793	0.854	0.635
3. สถานภาพสมรส	0.473	0.460	0.798	0.551
4. อาชีพ	0.132	0.198	0.318	0.603
5. รายได้	0.578	0.105	0.104	0.078
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	0.032*	0.719	0.859	0.280
7. ระดับการศึกษา	0.441	0.148	0.020*	0.053
8. อาณาเขตความกว้างของที่พักอาศัย	0.486	0.484	0.858	0.192
9. ที่ตั้งเขตที่พักอาศัย	0.027*	0.004*	0.012*	0.000*
10. การส่งเสริมความรู้เรื่องการทำจัดขยะมูลฝอย	0.012*	0.870	0.000*	0.001*
11. การรับรู้ของชุมชนต่อการเผาขยะมูลฝอย	0.286	0.000*	0.000*	0.000*
12. การเข้มงวดของบทลงโทษตามกฎหมาย	0.013*	0.385	0.000*	0.074
13. จิตสำนึกต่อการสร้างผลกระทบด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม	0.037*	0.000*	0.000*	0.000*
14. ความถี่ในการเผาขยะมูลฝอย	0.631	0.281	0.709	0.325
15. ปริมาณการเผาขยะมูลฝอยต่อครั้ง	0.059	0.319	0.605	0.280
16. จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในชุมชน	0.318	0.346	0.274	0.671
17. ประเภทของขยะมูลฝอย	เศษพืช/ใบไม้	0.212	0.736	0.244
	เศษกระดาษ พลาสติก	0.278	0.606	0.620
	เศษอาหาร	0.192	0.613	0.764
18. ทัศนคติต่อการงดเผาขยะมูลฝอย	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
19. พฤติกรรมการเผาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การทดสอบความแตกต่างของปัจจัยอายุกับทัศนคติทางสังคมที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย

ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยอายุกับทัศนคติทางสังคมที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 40-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เนื่องจากพบว่าการทดสอบสมมติฐานระดับคร่าวเรื้อนของชุมชนภาคเหนือโดยเฉพาะเรื่องการเผาขยะมูลฝอยเป็นหน้าที่หลักของทั้งกลุ่มวัยกลางคน และวัยผู้สูงอายุซึ่งมักจะมีทัศนคติเชิงบวกในส่วนของความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติทางสังคมที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัย จำแนกตามปัจจัยอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P-Value
40-60 ปี	2.69	0.476	-0.599	0.550
60 ปีขึ้นไป	2.71	0.454		

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สมาชิกชุมชนภาคเหนือมีระดับทัศนคติเชิงบวกโดยรวมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยของชุมชนภาคเหนือ สอดคล้องกับงานวิจัยของของ พิธนาฏ คิตติ อานุช แก้ววงศ์ และสุดสาคร พุกงาม (2550) ที่พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางบวกต่อการจัดการขยะมูลฝอย

ขณะที่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ของชุมชนภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิพวรรณ ประภาณชล และคณะ (2554) ที่ระบุว่า แหล่งกำเนิดฝุ่นชนิดพื้นที่ ได้แก่ การเผาในที่โล่งต่างๆ ไฟป่า ข้อมูลการเผาในที่โล่งในพื้นที่ในเมืองและนอกเมือง และในช่วงฤดูหนาวในพื้นที่นอกเมืองมีปริมาณฝุ่นพีเอ็ม 10 สูงกว่าพื้นที่ในเมือง เนื่องจากการเผาขยะ กังไม้ใบไม้ในชุมชน ส่วน 2) ปัจจัยการส่งเสริมความรู้เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย 3) ปัจจัยการรับรู้ของชุมชนต่อการเผาขยะมูลฝอย 4) ปัจจัยจิตสำนึกต่อการสร้างผลกระทบด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยทัศนคติต่อการงดเผาขยะมูลฝอย และ 6) ปัจจัยพฤติกรรมในการเผาขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ทั้งหมดนี้ มีอิทธิพลอย่างมากในเชิงความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมของชุมชนภาคเหนือต่อการเผาขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ คงพิรุณ ศรีบุญญา ถีป้อม และวิโรจน์ จันท (2560) ที่พบว่า ความรู้และความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ซึ่งทุกปัจจัยเหล่านี้ อาจเกิดจากนัยยะที่หล่อหลอมร่วมกับมิติอื่นๆ อาทิ แนวคิดนโยบายของผู้บริหารระดับท้องถิ่นต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน แนวคิดบรรทัดฐานของชุมชนที่ความสัมพันธ์และคุณค่าต่างๆ ที่มีอยู่กับพื้นที่ และชุมชนท้องถิ่นที่มีความเป็นพื้นบ้าน (indigenous people) และมีการดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมในสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่สืบสายมาแต่เดิมเอาไว้ได้ (ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง, 2555) และการปลูกพืชเศรษฐกิจหลักของภาคเหนือประเภทไม้ผล อาทิ ลำไย มะม่วง ขนุน ลิ้นจี่ ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่ในบริเวณที่พักอาศัย รวมถึงแนวคิดบรรทัดฐาน (norm) เชิงสังคมไทยที่กำหนดระเบียบกฎหมายและปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก สุขภาวะอนามัย ที่ส่งผลต่อความขัดแย้งทางจิตของสมาชิกชุมชนภาคเหนือกับความต้องการเผาขยะมูลฝอยเพื่อเหตุผลด้านสุขอนามัย (hygiene) และด้านความปลอดภัยในชีวิต โดยแสดงออกถึงความสอดคล้องกันของทัศนคติทั้ง 3 ด้าน ซึ่งทฤษฎีความสอดคล้อง (consistency theories) ได้อธิบายว่า การที่บุคคลมีทัศนคติอย่างนั้น เกิดจากความสอดคล้องขององค์ประกอบของทัศนคติทั้งด้านความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรม ส่วนองค์ประกอบใดเกิดความไม่สอดคล้องขึ้นจะทำให้องค์ประกอบอื่นเปลี่ยนไปด้วย (ทัศนีย์ ทองสว่าง, 2549)

และทฤษฎีความไม่เป็นเอกภาพทางความคิด (cognitive dissonance theory) ยังอธิบายว่า โดยปกติบุคคลต้องการความมั่นคงที่มั่นคง (consistency) ทางความคิด การรับรู้ รวมทั้งตัวตนในความคิด (images of ourselves) ดังนั้นเมื่อเกิดความขัดแย้งไม่ลงรอยทางความคิด จะทำให้บุคคลรู้สึกไม่สบายใจ ซึ่งจะกระตุ้นให้บุคคลเปลี่ยนทัศนคติให้สอดคล้องกับการกระทำ (Thibodeau and Aronson, 1993 อ้างถึงใน Coon, 1997) นอกเหนือจากนี้ ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดการคล้อยตามกลุ่ม (conformity) ของชุมชนภาคเหนือ ดังที่ Crooks and Stein (1991) ชี้ว่า แนวโน้มของการเปลี่ยนหรือปรับแต่ง (modify) ความเชื่อของตน หรือพฤติกรรมให้สอดคล้องกับบุคคลอื่นๆ โดยที่ทั้งความคิด และพฤติกรรมเป็นไปตามทำนองเดียวกัน อย่างน้อยในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้รับอิทธิพลจากบรรยากาศ หรือความกดดันจากกลุ่ม (social pressure) ของชุมชนภาคเหนือ ดังนั้น จึงเป็นปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอย อย่างไรก็ตาม พบว่า กลุ่มอายุ 40-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป มีทัศนคติทางสังคมต่อการเผาขยะมูลฝอยในบริเวณที่พักอาศัยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัชชา หนูทอง (2556) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมองค์ความรู้ และสร้างทัศนคติทางสังคมรูปแบบใหม่ที่มีต่อการเผาขยะมูลฝอย และควรเน้นการรณรงค์ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เหมาะสมแก่ชุมชน นอกจากนี้ ควรศึกษาวิจัยต้นแบบแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยประเภทใบไม้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้กรอบบริบทเชิงสังคมวัฒนธรรมภาคเหนือ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัย งบประมาณประจำปี พ.ศ.2556

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. 2560ก. รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ.
- กรมควบคุมมลพิษ. 2560ข. สถานการณ์มลพิษประเทศไทย ปี 2559. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://www.pcd.go.th/publica/News/GetNews.cfm?task/> (3 กรกฎาคม 2560).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2553. **หลักสถิติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. 2555. **ชุมชน**. สงขลา: บริษัท นวัตกรรมโฆษณา จำกัด.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. 2549. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นต์.แฮสส์.
- ทิพวรรณ ประภาณชล และคณะ. 2552. รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลกระทบจากการสัมผัสอนุภาคฝุ่นในอากาศในภาคเหนือตอนบนของประเทศ. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพวรรณ ประภาณชล และคณะ. 2554. รายงานการวิจัย เรื่อง การขยายผลการวิจัยมลพิษทางอากาศและผลกระทบสุขภาพสู่ชุมชนเพื่อการเรียนรู้และลดแหล่งกำเนิดฝุ่นในอากาศในชุมชนภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยด้านมลภาวะและอนามัยสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พืธนาฏ คิตติ์ อานุช แก้ววงศ์ และสุดสาคร พุกงาม. 2550. รายงานการวิจัยเรื่อง **ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง**. สงขลา: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ศูนย์วิจัยและจัดการคุณภาพอากาศ. 2554. รายงานการวิจัยเรื่อง **รายงานการทบทวนวรรณกรรม การเผาขยะชุมชนในที่โล่งและการจัดการ**. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและจัดการคุณภาพอากาศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สถาบันวิจัยสังคม. 2555. **การบริหารจัดการระบบกำจัดขยะแบบศูนย์รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: [http:// www.sri.cmu.ac.th](http://www.sri.cmu.ac.th) (2 ตุลาคม 2558).
- วันวิสาข์ คงพิรุณ ศรัญญา ถีป้อม และวิโรจน์ จันทร. 2560. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการ ขยะในหมู่บ้านโป่งปะ ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. **วารสารวิชาการสาธารณสุข**, 26(2), 310-321.
- สัมชญา หนูทอง. 2556. **ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี**. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Coon, D. 1997. **Essential of Psychology: Exploration and application**. 7th ed. Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Crooks, R.L. and Stein, J. 1991. **Psychology: Science, Behavior, and Life**. 2th ed. Forth Worth: Holt, Reinehart & Winston.